Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Begroting 2025

De Dienst Noardwest Fryslân

De Dienst Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal

HARLINGEN - TERSCHELLING - VLIELAND - WAADHOEKE

Dit is een publicatie van
De Dienst Noardwest Fryslân

Postadres
Postbus 4
8800 AA Franeker

Bezoekadres
Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Contact
0517-380200
contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

De toekomstvisie van de Dienst inspireert!

Het motto van de Dienst is ‘zo werkt het sociaal’. Daar zit voor ons heel veel in: het zet de mens als sociaal wezen centraal in dienstverlening door (lokale) overheid. Het houdt ons ervan bewust dat het draait om relaties, waarin nabijheid, gelijkwaardigheid, begrip voor elkaars kwaliteiten en voor de onderlinge verschillen onmisbaar zijn.

Vijf thema’s voor beleid en uitvoering
Met onze dienstverlening onder het motto ‘zo werkt het sociaal’ voeren wij beleid uit dat de gemeenten Vlieland, Terschelling, Harlingen en Waadhoeke afzonderlijk bepalen, op basis van wet- en regelgeving van het Rijk. Vijf actuele thema’s vormen de context voor dat gemeentelijk beleid en dus voor onze dienstverlening:

- Bestaanszekerheid
- Armoedebestrijding
- Participeren naar vermogen
- Zelf- en samenredzaamheid bevorderen
- Kijken naar de mens als geheel

Met deze thema’s in het achterhoofd dragen de gemeenten zorg voor een programma-plan voor het sociaal domein. Daaruit blijkt wat ze willen bereiken, wat ze daar voor gaan doen en wat het mag kosten. Op basis daarvan melden wij wat we gaan doen met onze dienstverlening aan inwoners, gemeenten en samenwerkingspartners. Dat vraagt om goede afstemming in de voorbereiding, financiering en uitvoering van taken.

Onze vijf ambities voor de komende jaren
Aansluitend bij de vijf thema’s en bij de noodzaak voor goede afstemming hebben we vijf ambities geformuleerd voor De Dienst:

- Duidelijk taal
- Digitalisering
- Werken vanuit vertrouwen
- Ontwikkeling van medewerkers
- Versteviging van de samenwerking met gemeenten en partners

In hoofdstuk 2 van deze begroting werken we onze ambities verder uit. We schetsen de concrete acties voor 2025, de randvoorwaarden en de manier waarop we onze resultaten gaan beoordelen.
Kortom: we blijven samenwerken aan een goed functionerend sociaal domein. Met oog voor de kwetsbaren en aandacht voor elkaar. Zo zorgen we er met elkaar voor dat sociale ondersteuning werkt!

Jeltje Hoekstra-Sikkema, voorzitter Bestuur
Marius Jellema, Directeur

Inhoudsopgave

De toekomstvisie van de Dienst inspireert! 3

1 Samenwerkende partijen in het sociaal domein 5

Ambities 7

2 Ambities en doelstellingen 8
Ambitie 1: Direct Duidelijk 8
Ambitie 2: Digitalisering 10
Ambitie 3: Werken vanuit vertrouwen 12
Ambitie 4: Ontwikkeling van medewerkers 15
Ambitie 5: Verstevigen van de samenwerking met gemeenten en partners 17
3 Paragraaf Risico's 2025 19
3.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit 19
3.2 Omvang weerstandscapaciteit 19
3.3 Risico's begroting 2025 20

Financiële begroting 2025 21

4 Financiële Begroting 2025 22
4.1 Programmabegroting 2025 22
4.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen 26
4.3 Programmabegroting Armoedebestrijding 29
4.4 Programmabegroting Jeugdwet 31
4.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning 34
4.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie 36
4.7 Begroting EMU-saldo 38
4.8 Begroting vermogen en financieel resultaat 39
4.9 Meerjarenraming 40
5 Besluit tot vaststelling 42

Bijlagen 43

Bijlage A: Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering 44
Bijlage B: De GR De Dienst Noardwest Fryslân 45
Bijlage C: Uitgangspunten begroting 2025 46
Bijlage D: Beleidsindicatoren 51
Bijlage E: Begrippenlijst 53
Bijlage F: Afkortingenlijst 56

1 Samenwerkende partijen in het sociaal domein

Inwoners met een hulpvraag in Noardwest-Fryslân krijgen met verschillende instanties te maken. Welke dat zijn, verschilt per hulpvraag. Voor vragen over werk en inkomen zijn dat vooral De Dienst en Pastiel. Voor vragen rond bijvoorbeeld zelfstandig wonen of opvoeden zijn de gebiedsteams, huisartsen en zorgaanbieders de belangrijkste partijen. Bij armoedebestrijding spelen de gebiedsteams, De Dienst en onder andere de jeugdfondsen een grote rol. Het verschilt dus per wet of programma wie beslist over passende ondersteuning.

De rol van De Dienst in het sociaal domein
Voor inkomensondersteuning – de bijstandsuitkering en de regelingen voor armoedebestrijding – vormt De Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Wij verzorgen de cliëntgesprekken, de afhandeling van de uitkeringsaanvraag en de uitbetaling van de uitkeringen. We adviseren en ondersteunen de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, met ondersteuning van Pastiel, re-integratie-bedrijven of welzijnsorganisaties. Voor de Wmo en Jeugdwet voert De Dienst verschillende backofficetaken uit, zoals administratie, het informeren van cliënten over de indicatie en de voorwaarden, opdrachtverlening en betaling aan zorgaanbieders. Daarmee ondersteunen we de gebiedsteams en de samenwerking in de keten.

Onze bedrijfsvoering ondersteunt alle deze werkzaamheden met onder andere:
- Inkoop en contractmanagement voor aanbieders en leveranciers van ondersteuning uit de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet
- Rechtmatigheids- en kwaliteitstoezicht op die aanbieders en leveranciers
- Monitoring en verantwoording van budgetten en bestedingen
- Beheer van cliënt- en financiële applicaties en de dataprivacy en -security.

Infographics: wie doet wat?
In deze begroting staan infographics die in beeld brengen welk pad inwoners met een hulpvraag bewandelen in het sociaal domein, en welke partijen samen de ondersteuning organiseren. Ze geven inzicht in waar de keuzes voor inzet van ondersteuning en de bijbehorende bestedingen gemaakt worden. In iedere infographic duiden we bovendien de rol van De Dienst.

Het fundament van het SOCIAAL DOMEIN

in Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

HET RIJK

Landelijke wetgeving vormt de basis voor lokaal beleid

- Participatiewet
- Wmo
- Jeugdwet
- Inburgering
- IOAW (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers)
- IOAZ (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen)
- Schuldhulpverlening

GEMEENTEN HARLINGEN, TERSCHELLING, VLIELAND EN WAADHOEKE

Beleidsmedewerkers ontwikkelen beleid

Gemeenteraden besluiten over verordeningen

Colleges van B&W besluiten over beleidsregels

PARTNERS

Veel beleid komt tot stand in samenwerking met provinciale en (boven-) regionale partners als Arbeidsmarktregio Fryslân, Sociaal Domein Fryslân, GR Fryslân West

UITVOERING

PARTICIPATIEWET | ARMOEDE-BESTRIJDING | JEUGDWET | WMO 2015

Ambities

Gemeenten dragen zorg voor een programmaplan voor het sociaal domein. Op basis daarvan melden wij wat we gaan doen met onze dienstverlening aan inwoners, gemeenten en samenwerkings-partners. In dit hoofdstuk beschrijven we onze ambities en doelstellingen voor de komende jaren, en brengen de acties in kaart waar we in 2025 de focus op leggen.

2 Ambities en doelstellingen

Ambitie 1: Direct Duidelijk

De laaggeletterdheid onder de inwoners is groot. Hierdoor is het belangrijk om duidelijk en begrijpelijk met onze inwoners te communiceren. Dit draagt eraan bij dat iedereen in onze samenleving mee kan doen.

Wat willen we bereiken?
Door duidelijke taal begrijpen inwoners beter wat we van ze vragen en waar ze recht op hebben. Dat vergroot hun zelfredzaamheid. De Dienst is gestart met een project om duidelijker en begrijpelijker brieven te schrijven voor inwoners. In het najaar van 2023 ondertekenden directeur en medewerkers tijdens het Taalfestival de landelijke Direct Duidelijk Deal. We beloven hiermee serieus te werken aan duidelijke en begrijpelijke communicatie voor inwoners. De Direct Duidelijk Deal is onderdeel van de campagne Direct Duidelijk, opgezet door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het spoort overheden aan werk te maken van begrijpelijke communicatie. In het kabinetsvoornemen Participatie in Balans, dat gericht is op het verbeteren van de Participatiewet, is dit een specifiek aandachtspunt. Daarin wordt uitgegaan van het bereiken van laaggeletterden (A1 taalniveau). Dit vraagt om een herziening op onze informatievoorziening aan inwoners met verschillende taalniveaus.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het Taalfestival van 3 oktober 2023 was de officiële start van het project, waar we het nut en het belang van duidelijke taal onderstreepten en iedereen enthousiast kregen en inspireerden om met duidelijke taal aan de slag te gaan. Ook gaven we een doorkijkje naar de trainingen die we de aankomende drie jaren gaan geven. In samenwerking met communicatie- en trainingsbureau Pastoor organiseren we in 2024 de trainingen ‘Steengoed schrijven in B1’, ‘Gedragsbeïnvloeding’ en ‘Juridische zaken’ en de plannen voor 2025 zullen we na de zomer 2024 concreet vorm geven.

Welke belangrijke afhankelijkheden kennen we?
Het succes van het project Direct Duidelijk en de trainingen hangen af van de oprechte betrokkenheid van het management en de medewerkers. Iedereen in de organisatie moet tijd en ruimte krijgen en creëren om duidelijke en begrijpelijke brieven te schrijven. Er zal ook een feedbackcultuur moeten groeien, zodat het veilig is dat we elkaar aanspreken op onduidelijk of lastig taalgebruik.

Hoe gaan we dit meten?
We evalueren de trainingen periodiek en toetsen tijdens contactmomenten met inwoners of zij de brieven en de communicatie van De Dienst begrijpen. We laten een een testgroep van ervaringsdeskundigen onze aangepaste brieven beoordelen.

Ambitie	Acties
Direct Duidelijk	• Teams leveren nieuwe communicatiestromen in B1 op en evalueren het gebruik van B1 taalgebruik. • We geven trainingen en stellen een e-learning en e-coaching beschikbaar om aanvullend en langer te leren. • In het project Duidelijke Dienstverlening is klantgerichte communicatie een rode draad. Ook bij complexe materie willen wij begrijpelijk taalgebruik toepassen in onze communicatie

Ambitie 2: Digitalisering

Ieder mens is anders, met eigen behoeften, ervaringen, kennis en kunde. Daar passen verschillende vormen van dienstverlening bij, zowel fysiek als digitaal. We breiden daarom onze fysieke en digitale dienstverlening uit. Zo bieden we ondersteuning op maat voor diegenen die het nodig hebben. Door oog te hebben voor de voorkeuren en behoeften van individuen kan elke inwoner meedoen en versterken we zelfredzaamheid.

Wat willen we bereiken?
Inwoners willen ons op verschillende manieren kunnen bereiken, zowel fysiek als digitaal. We breiden onze bereikbaarheid daarom uit.
Inwoners kunnen aanvragen, wijzigingen en beëindigingen digitaal doorgeven en waar nodig, op elk moment van de dag, specificaties digitaal raadplegen.
Naast de uitbreiding van digitale dienstverlening breiden wij ook onze fysieke bereikbaarheid uit, wanneer dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
Natuurlijk houden we ook rekening met de wet- en regelgeving zoals Wet Digitale Toegankelijkheid, Wet Open Overheid (WOO) en Wet Modernisering Elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

Wat gaan we daarvoor doen?
Het afgelopen jaar stond in het teken van onderzoek naar mogelijkheden van digitale oplossingen die leiden tot meer inzicht voor de klant en efficiëntere interne processen. In 2024 zijn hiervoor twee projectleiders aangesteld. Zij hebben inmiddels een inventarisatie van de huidige stand van zaken uitgevoerd. In de loop van 2024 zullen zij een plan van aanpak met een ‘roadmap’ opleveren. Tegelijkertijd stellen we een projectgroep samen die met het plan van aanpak aan de slag gaat. Vanaf 2025 is het de bedoeling dit plan van aanpak stapsgewijs te gaan implementeren.

Welke belangrijke afhankelijkheden kennen we?
Projecten voor de implementatie van nieuwe of aangepaste (wettelijke) regelingen hebben voorrang op projecten rond digitalisering. Met het aanstellen van projectleiders, het opzetten van een projectstructuur en door het faciliteren van voldoende middelen voorkomen we zoveel mogelijk dat digitalisering daardoor ondersneeuwt en waarborgen we de samenhang van de plannen.
We zijn afhankelijk van ons huidige digitale landschap met applicaties, koppelingen en andere oplossingen, zowel intern als in de samenwerking met ketenpartners. Hoe rigoureuzer de nieuwe keuzes zijn, hoe groter de impact op het bestaande ICT-landschap en hoe meer afstemming er plaats moet vinden met onze ketenpartners. Deze keuzes zullen we bewust maken.

Hoe gaan we dit meten?
De projectleiders stellen een projectplan op, met concrete doelen en een planning. De projectgroep gaat vervolgens in 2025 stapsgewijs met de implementatie aan de slag. De voortgang monitoren we in het MT of een daarvoor aangestelde stuurgroep en in de reguliere planning & control producten.

Thema	Acties
Digitalisering	• Prioriteren actie plan van aanpak digitalisering. • Zorgen voor goede bemensing projectgroep en werkgroepen en faciliteren van voldoende middelen. • Stapsgewijze implementatie projectplan digitalisering.

Ambitie 3: Werken vanuit vertrouwen

Als het vertrouwen van de overheid in burgers laag is, doen mensen minder beroep op voorzieningen wat leidt tot een verdere afname van bestaanszekerheid. De sterke relatie tussen vertrouwen en bestaanszekerheid maakt het heel belangrijk om de onderlinge samenhang aan te pakken. Daarom vertrouwen we erop dat de inwoners die hulp aanvragen dit ook echt nodig hebben, dat zorgaanbieders de zorg leveren die nodig is en dat de medewerkers doen wat voor onze inwoners het beste is binnen de kaders van de wet. We tonen lef door dat te realiseren wat voor de inwoner echt nodig is en dat goed te onderbouwen.

Wat willen we bereiken?
We helpen inwoners tijdig, goed en op maat door kwaliteit te leveren. De dienst-verlening aan de inwoner staat voorop en De Dienst faciliteert dit proces. Vertrouwen is daarbij het uitgangpunt. Maar dat betekent niet dat er geen toezicht en controle plaatsvindt. We blijven goed nagaan of gemaakte afspraken nagekomen en de spelregels goed nageleefd worden. Dit doen we echter zoveel mogelijk gericht op het voorkomen van fouten in plaats van controles achteraf. Dus door inzet van preventieve maatregelen. Daarbij zetten we onze systemen slim in en daar waar mogelijk automatiseren we (controle)werkzaamheden. Zo belasten we onze inwoners niet onnodig met het invullen van allerlei formulieren of het aanleveren van informatie en zetten we onze medewerkers optimaal in, daar waar dat echt nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?
Ook voor 2025 zetten we in op het integraal bespreken en beoordelen van casuïstiek van inwoners. Het gaat dan in het bijzonder om inwoners met complexe problematiek die vanuit verschillende zorgdomeinen hulp nodig hebben. Door ons gezamenlijk te buigen over deze inwonersvraagstukken kunnen we er met elkaar voor zorgen dat wat echt nodig is voor de inwoner ook gerealiseerd wordt. Niet ons laten leiden door wat niet kan, vooral te bekijken wat wel kan. Dus maatwerk waar dat nodig is en tegelijk ook zorgen voor een goede onderbouwing en verantwoording van de gevraagde zorg.

Per 1 januari 2024 zijn de Friese gemeenten een nieuwe overeenkomst met zorgaanbieders aangegaan voor verschillende vormen van specialistische jeugdhulp. Het nieuwe inkoopcontract bevat meer kaders waaraan zorgaanbieders dienen te voldoen. Sociaal Domein Fryslân monitort het nakomen van de afspraken uitsluitend op hoofdlijnen. Daarom hebben wij zelf ook met onze gemeenten afspraken gemaakt zodat we een goede werking van het inkoopsysteem verzekeren. In 2025 hebben we samen een jaar ervaring kunnen opdoen. Deze ervaringen willen we gebruiken om verdere verbeteringen door te voeren.

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet in het verder professionaliseren van handhaving binnen de Participatiewet. In 2025 zetten we dit voort. We willen meer inzetten op preventie onder andere door betere voorlichting zodat inwoners beter weten welke afspraken van toepassing zijn als ze een uitkering ontvangen. Door meer gebruik te maken van data en signalen en door het steviger neerzetten van de rol van preventie, toezicht en handhaving valt veel te winnen en kunnen we op de juiste wijze maatwerk bieden. Daardoor zorgen we ervoor dat de financiële ondersteuning terecht komt daar waar dat nodig is.

Welke belangrijke afhankelijkheden onderkennen we?
Om ons bij de casuïstiekbespreking niet te laten leiden door wat niet kan, maar vooral te bekijken, wat wel kan, is het kijken naar de mens in zijn geheel noodzakelijk: welke ruimte hebben we daarbij binnen de grenzen van wet- en regelgeving?

Ook voor handhaving en het opzetten van contractmanagement voor Jeugd en Participatie geldt dat het realiseren van de doelen staat of valt met bestuurlijke betrokkenheid, een duidelijke uitwerking van de afspraken en een zorgvuldige implementatie. De in 2024 gezette stappen hebben een goede basis gelegd om mee verder te gaan. Het goed functioneren van het projectteam is belangrijk om de verdere doorontwikkeling te kunnen realiseren. 2024 heeft ons daarin veel vertrouwen gegeven. Het verder professionaliseren van handhaving en contractmanagement vraagt ten slotte (na implementatie) om goede begeleiding en opleiding van medewerkers.

Hoe gaan we dit meten?
Via de reguliere producten van planning & control monitoren we het opzetten van contractmanagement voor Jeugd en Participatie en het professionaliseren van handhaving. Ook stemmen we de voortgang periodiek met het bestuur af.

Thema	Acties
Werken vanuit vertrouwen	• Organiseren van domeinoverstijgende casuistiekbesprekingen • Doorontwikkelen van nieuwe werkwijze contractmanagement voor zowel Jeugd als Participatie. • Verder doorontwikkelen handhaving door meer gebruik te maken van data en signalen en door het steviger neerzetten van de rol van preventie, toezicht en handhaving.

Ambitie 4: Ontwikkeling van medewerkers

Een goed personeelsbeleid geeft medewerkers rust en vertrouwen, zodat ze hun aandacht zoveel mogelijk kunnen richten op het werk voor onze inwoners.

Wat willen we bereiken?
De belangrijkste reden om een goed personeelsbeleid te blijven voeren, is dat onze medewerkers dat nodig hebben en verdienen. Bij de ontwikkeling van medewerkers hoort een gedegen plan. Duidelijk zijn over personeelszaken, zoals contracten, functieprofielen, opleiden, ontwikkelen, loopbaanmogelijkheden en functioneren geeft rust. Daarmee is de basis geregeld en kunnen medewerkers zich concentreren op hun werk én de inwoner.

De arbeidsmarkt is structureel veranderd. Het belang van goed personeel aantrekken en behouden is nog nooit zo groot geweest. Dit willen we bereiken door ontwikkelkansen te bieden, een goede balans tussen werk en privé en een open werksfeer. We geven medewerkers vertrouwen om dat te doen wat het beste is voor onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2023 zijn we gestart met het formuleren van de kenmerkende waarden die De Dienst aan medewerkers biedt en de ervaring die zij kunnen verwachten van een loopbaan binnen De Dienst. Deze waarden zetten we om naar een werkgeversmerk. In onze vacatureteksten en vormgeving gaan we dit uitdragen. In 2025 gaan we de online vindbaarheid van vacatures verbeteren. Hiervoor doen we onderzoek op social media in relatie tot onze doelgroepen. Om talent aan te trekken en te behouden brengen we de stappen die een potentiële kandidaat doorloopt vòòr indiensttreding beter in beeld. Ook het proces van indiensttreding en de eerste 100 dagen gaan we verder uitwerken. Met behulp van strategische personeelsplanning hebben we ons personeelsbestand kwantitatief goed in beeld. Dit geld ook voor de kwaliteit, maar deze moet passend blijven aan de ambities en de omgeving. Het is belangrijk vooruit te kijken naar wat de toekomst gaat vragen en daar tijdig op in te spelen door opleiding, ontwikkeling of mensen binnen te halen met andere competenties.

Door verloop en ziekte wijzigt het kennisniveau en door organisatieontwikkelingen veranderen de gevraagde competenties en vaardigheden. Door opleiden en het vastleggen van werkprocessen, behouden en verbeteren wij het kennisniveau. Door het invoeren van mentorschap koppelen we deskundige en ervaren medewerkers aan nieuwe, minder ervaren medewerkers. We leiden meer medewerkers op, stellen opleidingsplekken beschikbaar en vervullen tijdig vacatures bij (pre)pensioen.

We investeren ook in de introductie van nieuwe medewerkers. Een goede introductie draagt bij hogere betrokkenheid en versnelde inzetbaarheid. Het huidige inwerktraject gaan we verder uitbreiden door introductietrainingen die gericht zijn op de context van De Dienst en haar ketenpartners. Hoe werkt onze organisatie, hoe werkt een gemeente en hoe werk je samen met een gemeente? Ook investeren we meer in uitgebreidere uitleg van applicaties en werkomgevingen.

Welke belangrijke afhankelijkheden kennen we?
De personele formatie moet op orde zijn en in balans zijn met de taken die aan De Dienst zijn opgedragen. Er moet in de personele begroting ruimte zijn om ‘gaten’ door verloop of verzuim op te vangen, zodat de werkdruk evenredig is verdeeld en er ruimte blijft voor ontwikkeling.

Hoe gaan we dit meten?
Door periodiek een medewerkersonderzoek te houden monitoren we de tevredenheid van medewerkers op diverse aspecten, zoals inhoud van het werk, samenwerking, ontwikkelmogelijkheden, werkgeverschap et cetera. De uitkomsten bespreken we binnen De Dienst en werken we in concrete doelen en resultaten uit. We monitoren de formatie en bezetting en houden daarbij rekening met de werkvoorraad, projecten, ziekteverzuim en interne en externe ontwikkelingen.

Thema	Acties
Ontwikkeling van medewerkers	• De kenmerkende waarden van De Dienst gaan we omzetten naar een werkgeversmerk om zo talent aan te trekken en te behouden. • Met behulp van strategische personeelsplanning brengen we doorlopend in beeld hoe het personeelsbestand kwantitatief en kwalitatief zich ontwikkelt. • Het huidige indiensttedingsproces gaan we verder uitbreiden door trainingen die gericht zijn op de context van de Dienst en haar ketenpartners. Ook zal er meer geïnvesteerd worden in uitgebreidere uitleg van applicaties en werkomgevingen.

Ambitie 5: Verstevigen van de samenwerking met gemeenten en partners

Kijken naar de mens als geheel vraagt altijd om een integrale aanpak. Om inwoners zo goed mogelijk te helpen in de vraagstukken waar zij voor komen te staan, is een goede samenwerking in het sociaal domein noodzakelijk.

Wat willen we bereiken?
Gemeenten zijn heel tevreden over de samenwerking met De Dienst. Dat bleek uit de evaluatie van het intergemeentelijk beleidsteam van oktober 2022 en uit de gesprekken met onze bestuurders in juni 2023. Tegelijkertijd is er ruimte voor verdere versteviging en verdieping van deze samenwerking en het duidelijker profileren van De Dienst. Dit hangt samen met de gevolgen van de wijziging in de beleidssamenwerking met de gemeente Harlingen en de gemeenten Waadhoeke, Vlieland en Terschelling en de aangepaste samenwerking met Pastiel op het gebied van Participatie. De afstemming met beleid is na de herpositionering van het beleidswerk lastiger geworden en de afstemming verloopt niet altijd gestructureerd.

Op het gebied van samenwerking was het doel voor 2024 om de verbinding tussen beleidsteams en Dienst concreet uit te werken wat betreft de beleidsvoorbereiding. In 2025 willen we hier uitvoering aan geven en dit verder concretiseren. Dit zodat de onderlinge afstemming verbetert en de uitvoeringsgevolgen doorlopend goed in beeld zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Voor 2025 geven we uitvoering aan de in 2024 hernieuwde samenwerkingsafspraken met de deelnemende gemeenten. Wat betreft de samenwerking met beleid streven we naar uniformiteit in ons aanbod voor de vier gemeenten en daar waar nodig leveren we maatwerk.
- Wat betreft de samenwerking met Pastiel is de businesscase Empatec leidend bij het verder verfijnen van de samenwerkingsafspraken. De interne projectgroep Aangepaste Uitvoering Participatie (AUP) voert verdere verbeteringen door in de aanpak binnen De Dienst en geeft hier in samenwerking met onze partners uitvoering aan.
- Voor de groep inwoners die wij zelf blijven begeleiden, kunnen we andere gespecialiseerde aanbieders inschakelen om een bijdrage te leveren aan de begeleiding naar bijvoorbeeld maatschappelijke activering.
- Voor de contracten binnen Participatie werken we verder aan de doorontwikkeling van ons contractmanagementsysteem.

- Op basis van de afspraken met bestuurders en raden over de wijze waarop zij geïnformeerd willen worden over onze processen en resultaten, ontwikkelen wer gestandaardiseerde formats die we volgens een vaste frequentie opleveren.

Welke belangrijke afhankelijkheden onderkennen we?
Betrokkenheid vanuit het bestuur, de gemeenten en Pastiel is een belangrijke randvoorwaarde.

De impact van de samenwerkingsafspraken met Pastiel op de organisatie van De Dienst is een belangrijke afhankelijkheid omdat de functie-inhoud van de casemanager Participatie hierdoor is veranderd. Dit vraagt ook in 2025 om extra investeringen in opleiding en begeleiding.

Hoe gaan we dit meten?
De voortgang op de samenwerking monitoren we via de reguliere producten van planning & control. Met het bestuur van De Dienst en de gemeentesecretarissen of directeuren stemmen we ook periodiek af over voortgang.

Thema	Acties
Samenwerking gemeenten	• Uitvoering geven aan en verder concreet maken van de samenwerkingsafspraken met de deelnemende gemeenten Harlingen en Vlieland, Terschelling en Waadhoeke. • Verder verbeteren van de Aangepaste Uitvoering Participatie en verfijnen samenwerkingsafspraken met Pastiel. • Wat betreft de positionering maken we afspraken met bestuurders en raden over de wijze waarop zij geïnformeerd willen worden over processen en resultaten geleverd door de Dienst.

3 Paragraaf Risico's 2025

3.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) schrijft voor dat in de begroting (de paragraaf weerstandsvermogen) aandacht wordt besteed aan de relatie tussen de (financiële) risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bepaalt in hoeverre er ruimte is om de financiële gevolgen van opgetreden risico's op te vangen.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen:

A. de middelen en mogelijkheden waarover de Dienst beschikt om niet begrote kosten op te vangen (de weerstandscapaciteit).
B. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die mogelijk tot extra kosten kunnen leiden.

3.2 Omvang weerstandscapaciteit

De financiële resultaten van de sociaal domein programma's worden jaarlijks direct verrekend met de deelnemende gemeenten. Daarom is op de balans van De Dienst alleen een reserve uitvoeringslasten opgenomen. Het saldo van de reserve, ca. 6% van de totale bedrijfsvoeringslasten, wordt zo nodig gebruikt voor het opvangen van lasten voor bijvoorbeeld het kunnen uitvoeren van tijdelijke extra regelingen en het opvangen van onverwacht ziekteverzuim.

Weerstandscapaciteit in euro's per:	01-01-2026 (prognose)	01-01-2025 (prognose)	01-01-2024 (prognose)	01-01-2023 (realisatie)
Exploitatie				
Structurele weerstandscapaciteit	-	-	-	100.000
Vermogen (balans)				
Incidentele weerstandscapaciteit	692.850	692.850	692.850	654.806
Totale weerstandcapaciteit	**692.850**	**692.850**	**692.850**	**754.806**

Het weerstandsvermogen bedraagt op 1 januari 2025 volgens prognose € 692.850.

3.3 Risico’s begroting 2025

Het realiseren van vooruitgang, innovatie en ambitie gaat niet zonder het nemen van risico’s. We denken bij risico’s vaak in termen van voorkomen of elimineren. Maar tot elke prijs ieder risico uitsluiten is niet het doel van risicomanagement. Evenmin kunnen risico’s onvoorwaardelijk worden aanvaard.

Bepalen omvang weerstandsvermogen
Voor de sociaal domein programma’s in deze begroting gelden zogenaamde openeinderegelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten. Zoals in paragraaf 3.2 toegelicht, is bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen geen rekening gehouden met dergelijke risico’s, omdat jaarlijkse verrekening met de gemeenten plaatsvindt. Deze risico’s liggen dus bij de gemeenten. Het weerstandsvermogen is daarmee uitsluitend gebasseerd op de risico’s binnen het programma Bedrijfsvoering. De omvang van de weerstandscapaciteit is gebaseerd op een risicoanalyse. Omdat de organisatie continue in beweging is, is sprake van een dynamisch risicoprofiel. Daarom actualiseren we het risicoprofiel jaarlijks en dit vormt de basis voor het bepalen van de toereikendheid van het weerstandsvermogen van De Dienst.

Risicoprofiel
Het risicoprofiel van De Dienst geeft inzicht in de kans dat risico’s zich voordoen en de financiele gevolgen die hiermee samenhangen. De financiele risico’s zijn voor 2025 geraamd op € 692.850,-. Dit bedrag is gebaseerd op de uitkomsten van een risicoanalyse en ook de minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen.
Als belangrijkste risico’s in de bedrijfsvoering zijn benoemd: een hoger ziekteverzuim dan verwacht waardoor extra medewerkers moeten worden ingehuurd, hogere uitvoeringskosten door de uitvoer van tijdelijke extra regelingen (bijvoorbeeld energietoeslag), het uitbetalen van transitievergoedingen bij ontslag en het krijgen van een boete in verband met een datalek.
De totale meerjarige weerstandscapaciteit, zoals weergegeven in paragraaf 3.2, is hierop afgestemd en daarmee is een buffer aanwezig om de risico’s binnen de Bedrijfsvoering te kunnen opvangen.

Financiële begroting 2025

In de Financiële begroting 2025 geven we inzicht in de begrote lasten van de programma's in het Sociaal Domein. Ook nemen we hierin de begrote uitvoeringskosten van onze bedrijfsvoeringsorganisatie op.

4 Financiële Begroting 2025

De financiële begroting van de Dienst vormt het grootste onderdeel van de totale financiële begroting Sociaal Domein voor de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. De Dienst voert gemeentelijke taken uit binnen het kader van de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (Wmo) en de Jeugdwet.

In dit hoofdstuk gaan we in op de begroting van de programma's Sociaal Domein en de Bedrijfsvoeringsorganisatie, de begroting EMU-saldo en het vermogen en financieel resultaat. We sluiten af met een meerjarenraming.

4.1 Programmabegroting 2025

Programmabegroting	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Lasten in euro's				
Programma's Sociaal Domein	75.669.804	69.761.077	73.227.264	68.910.784
Bedrijfsvoering BVO	12.445.999	11.990.538	11.235.089	10.389.771
Totaal lasten	**88.115.803**	**81.751.615**	**84.462.354**	**79.300.555**
Baten in euro's				
Programma's Sociaal Domein	1.831.395	1.572.409	1.639.548	1.769.296
Bedrijfsvoering BVO	1.224.680	1.201.079	1.379.146	993.196
Totaal baten	**3.056.075**	**2.773.487**	**3.018.694**	**2.762.492**
Resultaat	**-85.059.728**	**-78.978.127**	**-81.443.660**	**-76.538.063**
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen				
Programma's Sociaal Domein	73.838.409	68.188.668	71.587.717	67.141.488
Bedrijfsvoering BVO	11.221.319	10.789.459	9.855.943	9.396.575
Totaal gemeentelijke bijdragen	**85.059.728**	**78.978.127**	**81.443.660**	**76.538.063**
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

Incidentele baten en lasten	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Baten en lasten in euro's (per saldo lasten)				
Programma's Sociaal Domein	-245.837	475.064	6.062.052	6.533.052
Bedrijfsvoering BVO	-	-	112.482	-
Resultaat	**-245.837**	**475.064**	**6.174.534**	**6.533.052**
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen incidenteel				
Programma's Sociaal Domein	-245.837	475.064	6.062.052	6.533.052
Bedrijfsvoering BVO	-	-	112.482	-
Totaal gemeentelijke bijdragen incidenteel	**-245.837**	**475.064**	**6.174.534**	**6.533.052**
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

De incidentele baten en lasten in de begroting 2025 bestaan uit:

- Baten en lasten in verband met het debiteurenbeheer van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)

Overzicht gemeentelijke bijdragen

Gemeentelijke bijdragen Harlingen	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
	a.	b.	c.			
Inkomen	8.249.653	7.828.278	421.376	5%	7.816.933	7.388.201
Werk en Participatie	1.071.006	1.039.447	31.559	3%	995.736	827.919
Armoedebestrijding	778.509	805.182	-26.673	-3%	2.473.730	2.641.358
Wmo	5.033.435	4.432.151	601.284	14%	4.032.314	3.832.137
Jeugdwet	5.500.000	5.300.000	200.000	4%	4.815.085	4.548.487
Bedrijfsvoering	3.084.506	2.950.269	134.237	5%	2.713.789	2.644.756
Totaal gemeentelijke bijdragen	**23.717.110**	**22.355.327**	**1.361.783**	**6%**	**22.847.587**	**21.882.858**

Gemeentelijke bijdragen Terschelling	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
	a.	b.	c.			
Inkomen	224.645	277.141	-52.496	-19%	291.713	277.627
Werk en Participatie	18.453	24.447	-5.994	-25%	14.016	21.490
Armoedebestrijding	53.651	49.454	4.197	8%	272.950	397.850
Wmo	1.004.995	876.410	128.585	15%	781.597	666.411
Jeugdwet	1.069.000	1.315.000	-246.000	-19%	927.316	1.059.751
Bedrijfsvoering	460.473	451.261	9.212	2%	421.973	422.940
Totaal gemeentelijke bijdragen	**2.831.217**	**2.993.713**	**-162.496**	**-5%**	**2.709.566**	**2.846.069**

Gemeentelijke bijdragen Vlieland	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
	a.	b.	c.			
Inkomen	53.610	68.053	-14.442	-21%	64.981	81.828
Werk en Participatie	3.817	3.391	426	13%	2.633	2.692
Armoedebestrijding	23.611	18.025	5.586	31%	63.423	76.312
Wmo	193.561	174.239	19.322	11%	207.505	128.503
Jeugdwet	144.000	125.000	19.000	15%	133.573	66.347
Bedrijfsvoering	127.155	119.415	7.740	6%	106.750	111.794
Totaal gemeentelijke bijdragen	**545.753**	**508.122**	**37.631**	**7%**	**578.866**	**467.476**

Gemeentelijke bijdragen Waadhoeke	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
	a.	b.	c.			
Inkomen	16.582.338	15.825.748	756.590	5%	15.604.050	14.473.839
Werk en Participatie	2.203.373	2.087.628	115.745	6%	1.989.386	1.509.148
Armoedebestrijding	1.592.754	1.636.155	-43.401	-3%	5.090.356	5.465.959
Wmo	12.255.998	11.052.920	1.203.078	11%	9.658.285	9.522.566
Jeugdwet	17.782.000	15.250.000	2.532.000	17%	16.352.136	14.153.063
Bedrijfsvoering	7.549.185	7.268.513	280.672	4%	6.613.430	6.217.085
Totaal gemeentelijke bijdragen	**57.965.648**	**53.120.964**	**4.844.684**	**9%**	**55.307.642**	**51.341.660**

Wie doet wat in de uitvoering?

PARTICIPATIEWET

Hoe moet ik nu rond-komen nu ik even geen werk meer heb?

EEN VRAAG OVER WERK,INKOMEN OF PARTICIPATIE? DE DIENST HELPT U VERDER.

1

De Dienst Noardwest Fryslân

We bieden een financiële basis aan inwoners die het zelf (even) niet lukt door:
Uitkeringen te verstrekken (bijstand en IOAW) en voorlichting te geven over verdere mogelijkheden voor financiële ondersteuning.

We versterken de zelfredzaamheid van inwoners door:
Ondersteuning naar werk of participatie te organiseren, zodat iedereen volop mee kan doen in de maatschappij.

We faciliteren goede dienstverlening door:
- inkoop- en contractmanagement monitoring, toezicht, verantwoording.
- handhaving en invordering.
- intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven door:
Financiële monitoring en rapportage voor colleges, raden en gebiedsteams.

We betalen leefgeld aan vluchtelingen uit Oekraïne

We voeren de Wet Inburgering uit
Dat doen we samen met gespecialiseerde partners Connexa, Duo, COA, Stavoor en Pastiel.

richting A

HET GEBIEDSTEAM
Onze partner als de inwoner zorgvragen heeft die werken in de weg staan.

richting B

PASTIEL
- helpen mee inwoners naar werk of opleiding te begeleiden
- Pastiel is onderdeel van werkleerbedrijf Empatec.

richting C

BUREAU ZELFSTANDIGEN FRYSLÂN (BZF)
- Is de uitvoerings-organisatie voor de Bbz en IOAZ voor bijna alle Friese gemeenten.
- helpt uitkerings-gerechtigden te starten als ZZP-er.
- Helpt ZZP-ers aan een financieel vangnet.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

4.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen

Spotlights begroting 2025

De lasten voor Inkomensregelingen (taakveld 6.3) zijn in de begroting 2025 circa 5% hoger ten opzichte van de begroting na wijziging 2024. De begroting is gebaseerd op de voorlopige cijfers 2023. De stijging wordt veroorzaakt door de indexaties op de budgetten.

Financiële begroting 2025

Noordwest Fryslân - Programma Werk, Participatie en Inkomen					
Taakveld		Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Lasten in euro's					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	495.281	317.262	480.385	154.464
6.3	Inkomensregelingen	26.075.247	24.755.514	24.605.268	23.154.656
6.4	WSW en beschut werken (Begeleide participatie)	931.503	942.615	768.257	589.085
6.5	Arbeidsparticipatie	1.869.864	1.895.035	1.754.225	1.618.912
	Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	**29.371.896**	**27.910.427**	**27.608.135**	**25.517.116**
Baten in euro's					
6.3	Inkomensregelingen	965.000	756.295	827.591	933.161
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	1.097	1.211
	Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	**965.000**	**756.295**	**828.688**	**934.372**
Dekking in euro's					
	Gemeentelijke bijdragen structureel	28.652.732	26.679.068	26.348.893	24.409.276
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-245.837	475.064	430.554	173.469
	Gemeentelijke bijdragen	**28.406.896**	**27.154.132**	**26.779.447**	**24.582.744**

Financiële uitgangspunten

- De Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor ontheemden uit Oekraïne is verlengd tot 4 maart 2025. In de begroting en meerjarenraming zijn de uitgaven in het kader van deze regeling daarom niet meegenomen.
- De budgetten voor de inkoop van re-integratietrajecten voor Begeleide Participatie en Arbeidsparticipatie (taakveld 6.4 en 6.5) zijn gelijk gehouden aan 2023 met een indexatie. In het bedrag voor 2025 is zowel de premieproefplaatsing en werkstartregeling opgenomen. Vanaf 1 januari 2024 zijn De Dienst en Pastiel op een andere wijze gaan samenwerken ten aanzien van de re-integratie van inwoners met een bijstandsuitkering naar werk of participatie. Dit heeft gevolgen voor de budgetten voor de inkoop van re-integratietrajecten. De Dienst werkt deze plannen in overleg met de gemeenten verder uit. Wat de gevolgen precies zijn, is op dit moment dan ook nog niet duidelijk. In de begroting na wijziging 2025 zullen de eventuele gevolgen hiervan worden toegelicht en financieel verwerkt.
- De lasten voor Inkomensregelingen (taakveld 6.3) zijn in de begroting 2025 ca. 5% hoger ten opzichte van de begroting na wijziging 2024. De begroting 2025 is gebaseerd op de voorlopige cijfers 2023. Hierop is een indexatie toegepast zoals opgenomen in de septembercirculaire 2023.
- Voor het begeleidingsbudget Beschut Werken is een bedrag van € 8.600 opgenomen. De gemeente ontvangt de vergoeding op basis van hun taakstelling. Naast dit budget komt er in 2024 een budget van € 2.157 bij. Met ingang van 2025 is het voornemen de financiering te baseren op basis van het aantal gerealiseerde plekken, waarbij eveneens wordt uitgegaan van 31 uur per week. In 2025 en in de meerjarenraming is er nog uitgegaan van de taakstelling maal het begeleidingsbudget.

Voor het overzicht alle financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Wie doet wat in de uitvoering?

ARMOEDE-BESTRIJDING

EEN VRAAG OVER INKOMENS-ONDERSTEUNING? DE DIENST HELPT U VERDER.

1

De Dienst Noardwest Fryslân

We bieden waar nodig financiële ondersteuning
Energietoeslag, Bijzondere Bijstand, Individuele inkomenstoeslag, Compensatieregeling Eigen Risico, Studietoeslag, AV Frieso.

We beschikken, betalen en controleren voorzieningen op grond van de WGS
(Wet gemeentelijke schuldhulp-verlening).

We geven advies en voorlichting
Over allerlei mogelijkheden van inko-mensondersteuning, via de Dienst of andere aanbieders.

We faciliteren goede dienstverlening
- Zorgvuldig monitoring, toezicht, verantwoording.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

BEWIND-VOERDERS
Een rechter bepaalt wie bewindvoering krijgt

Minima krijgen kosten bewindvoering vergoed vanuit bijzondere bijstand.

KREDIETBANK NEDERLAND
Is de toegang tot schuldhulp. De Dienst beschikt en betaalt de schuldhulp, de Kredietbank voert uit.

HET GEBIEDSTEAM
Een belangrijke partner: voert vroegsignalering en het Participatiefonds uit, is de toegang tot onder andere de jeugdfondsen.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Andere aanbieders van minima-regelingen

- Sam& voor alle kinderen
- Gemeenten
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Stichting Leergeld

4.3 Programmabegroting Armoedebestrijding

Spotlights begroting 2025

In 2023 is de Energietoeslag uitgekeerd. Het is niet bekend of dit in 2025 opnieuw wordt uitgekeerd. In de begroting zijn daarom geen lasten Energietoeslag (onder taakveld 6.3 Inkomensregelingen) geraamd.

Voor de begroting van de overige armoederegelingen zijn we uitgegaan van de voorlopige cijfers 2023. Vorig jaar signaleerden we al dat het aantal mensen dat een beroep doet op de schuldhulpverlenings- en armoederegelingen in 2023 licht is gedaald. Dit tegen de verwachting in. We monitoren de uitnutting van de armoederegelingen in 2024 daarom nauwlettend en houden met gemeenten de vinger aan de pols. Zo nodig passen we onze ramingen aan en verwerken dit in de begroting na wijziging 2025.

Financiële begroting 2025

Noardwest Fryslân - Programma Armoedebestrijding Taakveld		Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Lasten in euro's					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	80.000	76.341	111.613	64.758
6.3	Inkomensregelingen	2.503.825	2.567.774	7.924.702	8.682.727
	Totale lasten Armoedebestrijding	**2.583.825**	**2.644.116**	**8.036.315**	**8.747.485**
Baten in euro's					
6.3	Inkomensregelingen	135.300	135.300	135.856	166.007
	Totale baten Armoedebestrijding	**135.300**	**135.300**	**135.856**	**166.007**
Dekking in euro's					
	Gemeentelijke bijdragen structureel	2.448.525	2.508.816	2.314.459	2.298.278
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	5.586.000	6.283.200
	Gemeentelijke bijdragen	**2.448.525**	**2.508.816**	**7.900.459**	**8.581.478**

Voor een overzicht van de financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Wie doet wat in de uitvoering?

JEUGDWET

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

EEN VRAAG OF PROBLEEM ROND OPVOEDEN OF OPGROEIEN?

Het gebiedsteam of een directe verwijzer (Bijvoorbeeld huisarts of gecertificeerde instelling) helpt u verder.

HET GEBIEDSTEAM OF DE VERWIJZER:

- Bepaalt of er jeugdhulp nodig is en stelt de doelen vast.
- Bepaalt (in overleg met de inwoner) **welke zorgaanbieder** passende ondersteuning kan bieden.

ZORGAANBIEDER

- Bepaalt welke Jeugdwet-ondersteuning **precies** nodig is om de doelen te bereiken.
- Levert vooral: begeleiding, behandeling en opvang.
- Communiceert met De Dienst over de indicatie en facturatie.

1

2

Op de achtergrond: Ondersteunt De Dienst

We ondersteunen de gebiedsteams

Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch en financieel advies, contractmanagement.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen

- Controleren of de zorgaan-bieders zich aan de spelregels houden.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Facturen verwerken en betalen.

We faciliteren goede dienst-verlening

- Inkoop en contractmanagement van zorgaanbieders die niet door SDF gecontracteerd zijn.
- Rechtmatigheidstoezicht op de zorgaanbieders.
- Begeleiding bij de nieuwe inkoop van jeugdhulp door SDF.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen. Terschelling. Vlieland en Waadhoeke.

We rapporteren uitgaven

Met rapportages geven we inzicht in hoeveel inwoners we hebben geholpen en hoeveel dit kost.

Sociaal Domein Fryslân
Verzorgt provinciale inkoop en strategisch contractmanagement van zorgaanbieders.

4.4 Programmabegroting Jeugdwet

Spotlights begroting 2025

Op 1 januari 2024 zijn de Friese gemeenten een nieuwe overeenkomst met zorgaanbieders aangegaan voor verschillende vormen van specialistische jeugdhulp en Wonen. Het effect op aantallen en financiën door deze werkwijze is voor 2025 niet te voorspellen. De nieuwe inkoop brengt grote financiële risico's met zich mee. Dit risico is met alle gemeenten besproken.

Vooral in de gemeente Waadhoeke is in 2023 sprake van een toenemende vraag naar jeugdhulp. We zien voor jeugdhulp zonder verblijf een stijging van het aantal cliënten en een toename van de kosten per traject. Verder stijgen de kosten jeugdhulp met verblijf door langere inzet van zwaardere trajecten. Hierdoor nemen de geraamde lasten voor 2025 sterker toe dan verwacht.

Voor 2025 hebben we rekening gehouden met een kostentoename van de gecertificeerde instelling (GI). In 2023 zijn er landelijk afspraken gemaakt over de afname van de werkdruk van GI medewerkers. Hierdoor stijgen de tarieven voor de dienstverlening van GI's. De begroting ten opzichte van 2024 stijgt hierdoor 10%. Gemeenten worden hiervoor deels gecompenseerd door het Rijk.

Financiële begroting 2025

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet

Taakveld		Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Lasten in euro's					
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	15.065.440	13.393.220	13.984.800	11.306.090
6.73a	Pleegzorg	1.597.373	1.580.849	1.441.687	1.435.467
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	4.934.947	4.259.507	4.401.600	4.207.436
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verbl	396.902	323.653	345.780	272.039
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	424.124	538.098	394.722	477.161
6.74c	Gesloten plaatsing	-	2.643	-	1.648
6.82a	Jeugdbescherming	1.868.594	1.685.915	1.492.520	1.914.957
6.82b	Jeugdreclassering	207.622	206.115	167.000	212.850
	Totale lasten Jeugdwet	**24.495.000**	**21.990.000**	**22.228.109**	**19.827.648**
Baten in euro's					
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**	**-**
Dekking in euro's					
	Gemeentelijke bijdragen structureel	24.495.000	21.990.000	22.182.611	19.783.518
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	45.498	44.130
	Gemeentelijke bijdragen	**24.495.000**	**21.990.000**	**22.228.109**	**19.827.648**

Financiële uitgangspunten

- **Risico!** Op 1 januari 2024 zijn de Friese gemeenten een nieuwe overeenkomst met zorgaanbieders aangegaan voor verschillende vormen van Specialistische Jeugdhulp en Wonen. Er wordt een maximale overgangstermijn gehanteerd van 1 jaar. Binnen deze termijn worden alle cliënten geherindiceerd en administratief overgezet naar een nieuw product. Omdat het effect op aantallen en financiën door deze werkwijze, voor 2025, niet te voorspellen is en omdat de inhoudelijke uitwerking van het perceel Wonen nog gaande is, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor het opstellen van de begroting:
    - De aantallen zijn begroot op basis van de realisatie van 2023. De aantallen zijn niet geïndexeerd, omdat hier door de meerjarig zichtbare trend geen aanleiding toe is.
    - De gemiddelde kosten per cliënt zijn ten opzichte van 2023 geïndexeerd met 8,66%.
    - Er is geen rekening gehouden met de veranderingen ten aanzien de inzet van complementaire/ondersteunende jeugdhulp.
    - Het is toegestaan dat bepaalde zorg, zoals bijvoorbeeld behandeling, mag worden gestapeld op een traject Wonen (arrangementfinanciering). Het financiële effect van deze nieuwe bepaling is onbekend.
- **Risico!** Het provinciale contract voor Hoogspecialistische Jeugdhulp is op 31 december 2023 beëindigd. Per 2024 zijn er een aantal hoogspecialistische vormen van zorg ingekocht. De financiële effecten hiervan zijn onbekend. We hebben voor 2025 een inschatting gemaakt op basis van de lasten van het contract in 2023.
- Lokale Inkoop: dit betreffen met name vaststellingsovereenkomsten (VOK)
    - Voor Terschelling is een geheel jaar ‘begeleiding in de klas’ begroot.
    - **Risico!** Voor Waadhoeke is er in 2023 een forse toename geweest van toewijzingen Verblijf die vanuit een VOK worden gefinancierd. Dit komt doordat het regionale aanbod qua bedden op dit moment niet toereikend is. Met name gecertificeerde instellingen lopen hier tegenaan.
      Er is € 800.000 in begroot voor 2025.
- De begrote lasten van de Gecertificeerde Instellingen zijn opgenomen op basis van de tariefafspraken 2024 (+ CPI) en voorlopige realisatie 2023.

Voor het overzicht van alle financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Wie doet wat in de uitvoering?

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2015 (WMO)

EEN VRAAG OVER ZELFSTANDIG WONEN OF MEEDOEN IN DE MAATSCHAPPIJ? HET GEBIEDSTEAM HELPT U VERDER.

HET GEBIEDSTEAM :
- bepaalt welke ondersteuning ingezet wordt.
- Informeert De Dienst over de in te zetten Wmo-ondersteuning.

ZORGAANBIEDERS EN LEVERANCIERS
- Leveren o.a. huishoudelijke hulp, collectief vervoer, begeleiding, dagbesteding en scootmobielen.

1 → 2

De Dienst Noardwest Fryslân

HET CAK
Verzorgt de inning van de eigen bijdragen voor de Wmo-voorzieningen.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen
- Administratie en cliënt-communicatie.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Verwerken facturen en informeren CAK en SVB.

We ondersteunen de gebiedsteams
Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch advies, contractmanagement.

We faciliteren goede dienst-verlening
- Inkoop en contractbeheer van ca 100 gecontracteerde zorg-aanbieders in de regio.
- Rechtmatigheids- en kwaliteits-toezicht op zorgaanbieders en leveranciers.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven
Financiële monitoring en rapportage voor gebiedsteams, colleges en raden.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

4.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning

Spotlights begroting 2025

We verwachten dat het aantal voorzieningen huishoudelijke hulp in 2025 met 6,1% stijgt. Ook is er een risico opslag opgenomen voor het tarief Huishoudelijke Hulp. Voor 2024 gaan we namelijk uit van een tariefstijging welke ook zal doorwerken in het tarief van 2025. Met elkaar zorgt dit voor een forse kostenstijging van 16,2% ten opzichte van de begroting na wijziging 2024.

Binnen individuele begeleiding en dagactiviteiten verwachten we na een periode van dalingen nu weer een stijging van het aantal inwoners dat van deze voorziening gebruik maakt.Wij schatten dit voor 2025 in op 5%. Daarnaast is sprak van tariefindexaties. Daardoor liggen de kosten hoger dan in de begroting na wijziging 2024.

Financiële begroting 2025

Noordwest Fryslân - Programma Wmo

Taakveld		Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Lasten in euro's					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	84.500	84.500	71.324	66.025
6.6	Maatwerkvoorzieningen	3.335.969	3.160.843	2.999.929	2.464.836
6.71a	Huishoudelijke hulp	9.287.597	7.996.259	6.954.882	6.421.002
6.71b	Begeleiding	4.363.304	3.957.942	3.596.629	3.821.200
6.71c	Dagbesteding	2.147.712	2.016.990	1.731.941	2.013.217
6.71d	Overige maatwerkarrangementen	-	-	-	32.254
6.81a	Beschermd wonen	-	-	-	-
	Totale lasten Wmo	**19.219.083**	**17.216.534**	**15.354.704**	**14.818.533**
Baten in euro's					
6.6	Maatwerkvoorzieningen	109.300	96.927	110.276	72.905
6.71a	Huishoudelijke hulp	621.795	583.886	561.731	530.573
6.71d	Overige maatwerkarrangementen	-	-	2.996	65.438
	Totale baten Wmo	**731.095**	**680.814**	**675.003**	**668.916**
Dekking in euro's					
	Gemeentelijke bijdrage structureel	18.487.988	16.535.720	14.679.701	14.117.527
	Gemeentelijke bijdrage incidenteel	-	-	-	32.254
	Gemeentelijke bijdragen	**18.487.988**	**16.535.720**	**14.679.701**	**14.149.617**

Financiële uitgangspunten

- De aantallen van januari 2024 zijn geïndexeerd/geëxtrapoleerd o.b.v. de meerjarige trend van de aantallen.
- Het volume in uren van de maatwerkvoorzieningen, huishoudelijke ondersteuning en begeleiding is gebaseerd op het gemiddeld aantal uren in januari 2023 tot en met januari 2024. Daarbij hebben we ook rekening gehouden met de meerjarige trend.
- **Risico!** Voor het tarief huishoudelijke hulp hebben we een risico opslag opgenomen. In de begroting 2025 rekenen we met een fictief tarief van € 38 per uur, terwijl we in de begroting na wijziging 2024 nog uitgingen van een uurtarief van € 34,20. Dit tarief is fors hoger dan de normale indexaties, wat veroorzaakt wordt door een sterke stijging van de kostprijscomponenten voor de aanbieders sinds de start van de contractperiode. Dit risico is besproken met de gemeentes.

Voor het overzicht van alle financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

4.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie

Financiële begroting 2025

Bedrijfsvoering	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Lasten in euro's				
Personeelskosten (salaris/inhuur)	9.699.393	9.305.538	8.549.305	8.179.704
Overige personeelskosten	501.607	450.000	644.944	268.110
Huisvestingskosten	430.000	420.000	364.192	329.341
Automatiseringskosten	885.000	885.000	844.383	822.407
Organisatiekosten	225.000	225.000	197.453	176.542
Afschrijvingen	175.000	200.000	164.386	179.218
Externe kosten (o.a. accountant/advies/BZF/adviesraad)	530.000	505.000	470.427	434.451
Structurele weerstandscapaciteit	-	-	-	-
Totale lasten Bedrijfsvoering	**12.445.999**	**11.990.538**	**11.235.089**	**10.389.771**
Baten in euro's				
Rente inkomsten	245.000	245.000	331.863	29.245
Dekking inzet eigen uren vanuit programma PIA	979.680	929.560	851.036	727.035
Dekking overig (o.a. ziektewet uitkeringen)	-	26.519	196.247	236.916
Totale baten Bedrijfsvoering	**1.224.680**	**1.201.079**	**1.379.146**	**993.196**
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen structureel	11.221.319	10.789.459	9.855.943	9.396.575
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	**11.221.319**	**10.789.459**	**9.855.943**	**9.396.575**

Financiële uitgangspunten

- Het personeelsbestand en de openstaande vacatures per 1 maart 2024 vormen de basis voor de personeelsbegroting 2025. Er is rekening gehouden met een toename van de salariskosten op basis van Cao-afspraken en op basis van doorrekeningen vanuit de septembercirculaire 2023 van het Rijk.
- Het financieel effect van de looncompensatie en de veranderingen in de formatie ten opzichte van de begroting na wijziging 2024 is als volgt:

Financiele effecten personeelsbegroting (salaris/inhuur)	Begroting 2025
	€
Autonome ontwikkeling	
Looncompensatie	396.112
Financiële mutatie formatie	
Wijzigingen in de bedrijfsvoering	-52.378
Totaal ontwikkelingen personeelsbegroting	**343.734**

Voor het overzicht van alle financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten / programma's / taakvelden

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Programma Werk, Participatie en Inkomen	5.919.949	5.727.908	5.774.092	5.037.221
Programma Armoedebestrijding	1.651.971	1.556.663	1.372.577	1.489.095
Programma Wmo en Jeugdwet	3.649.399	3.504.888	2.709.274	2.870.260
Totaal De Dienst NWF	**11.221.319**	**10.789.459**	**9.855.943**	**9.396.575**

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
Gemeente Harlingen	3.084.506	2.950.269	2.713.789	2.644.756
Gemeente Terschelling	460.473	451.261	421.973	422.940
Gemeente Vlieland	127.155	119.415	106.750	111.794
Gemeente Waadhoeke	7.549.185	7.268.513	6.613.430	6.217.085
Totaal De Dienst NWF	**11.221.319**	**10.789.459**	**9.855.943**	**9.396.575**

Bedrijfsvoeringslasten totaal Verdeling over taakvelden	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024	Voorlopige cijfers 2023	Jaar 2022
0.4 Overhead	5.523.691	5.423.459	4.843.381	5.326.779
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	88.189	75.857	77.595	30.924
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.083	5.606	4.496	3.464
6.3 Inkomensregelingen	2.964.430	2.741.038	2.812.872	2.428.762
6.4 WSW en beschut werk	297.201	242.878	168.862	279.949
6.5 Arbeidsparticipatie	353.465	317.542	217.631	196.768
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	194.078	203.252	182.167	75.549
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	521.231	491.717	403.032	
6.71b Begeleiding (Wmo)	262.444	262.560	226.547	
6.71c Dagbesteding (Wmo)	129.181	133.802	109.184	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	592.925	594.336	550.847	
6.73a Pleegzorg	62.867	70.152	56.787	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	194.223	189.020	173.374	
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	15.621	14.362	13.620	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	16.692	23.879	15.548	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+				558.553
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				495.827
Totaal De Dienst NWF	**11.221.319**	**10.789.459**	**9.855.943**	**9.396.575**

4.7 Begroting EMU-saldo

Het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid en wordt berekend op basis van voorschriften van de Europese Unie. Hierbij is bepaald dat een tekort voor de gehele overheid niet meer dan 3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Het overzicht van het EMU-saldo is een verplicht onderdeel in de begroting en geeft inzicht in toekomstige ontwikkelingen van de financieringsbehoefte.
Het EMU-saldo van De Dienst laat geen tekort zien.

EMU-Saldo in euro's	2028	2027	2026	2025
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Bij: Afschrijvingen	187.538	183.322	179.200	175.000
Af: Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	56.789	55.512	54.264	52.993
EMU-Saldo	**130.749**	**127.809**	**124.936**	**122.008**

4.8 Begroting vermogen en financieel resultaat

Volgens de voorschriften van het BBV bevat onze begroting na wijziging ook een meerjarenraming van de balansstanden en het te verwachten financieel resultaat.

Verwachte omvang in euro's	31 december 2028	31 december 2027	31 december 2026	31 december 2025
Activa				
Materiële vaste activa	400.000	400.000	400.000	400.000
Financiële vaste activa	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Vlottende activa < 1 jaar	6.750.000	6.750.000	6.750.000	6.750.000
Liquide middelen	150.000	150.000	150.000	150.000
Overlopende activa	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Totaal activa	**10.800.000**	**10.800.000**	**10.800.000**	**10.800.000**
Passiva				
Eigen vermogen	692.000	692.000	692.000	692.000
Voorzieningen	350.000	350.000	350.000	350.000
Vlottende passiva < 1 jaar	1.958.000	1.958.000	1.958.000	1.958.000
Overlopende passiva	7.800.000	7.800.000	7.800.000	7.800.000
Totaal passiva	**10.800.000**	**10.800.000**	**10.800.000**	**10.800.000**
Financieel resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

Het financieel resultaat is altijd € 0, omdat de gemeenten de tekorten financieren en overschotten aan de gemeenten terugbetaald worden.

4.9 Meerjarenraming

	Meerjarenraming 2028	2027	2026	Begroting 2025
Lasten in euro's				
Programma's Sociaal Domein	83.047.123	80.661.066	78.277.236	75.669.804
Bedrijfsvoering BVO	13.980.141	13.469.105	12.977.489	12.445.999
Totaal lasten	**97.027.264**	**94.130.171**	**91.254.725**	**88.115.803**
Baten in euro's				
Programma's Sociaal Domein	1.551.395	1.831.395	1.831.395	1.831.395
Bedrijfsvoering BVO	1.324.759	1.279.827	1.236.705	1.224.680
Totaal baten	**2.876.154**	**3.111.221**	**3.068.099**	**3.056.075**
Resultaat	**-94.151.110**	**-91.018.950**	**-88.186.625**	**-85.059.728**
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen				
Programma's Sociaal Domein	81.495.729	78.829.672	76.445.841	73.838.409
Bedrijfsvoering BVO	12.655.381	12.189.279	11.740.784	11.221.319
Totaal gemeentelijke bijdragen	**94.151.110**	**91.018.950**	**88.186.625**	**85.059.728**
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

	Meerjarenraming 2028	2027	2026	Begroting 2025
Gemeente Harlingen	26.294.373	25.403.832	24.599.644	23.717.110
Gemeente Terschelling	3.104.358	2.980.810	2.897.172	2.831.217
Gemeente Vlieland	616.581	583.834	565.376	545.753
Gemeente Waadhoeke	64.135.799	62.050.475	60.124.434	57.965.648
Totaal gemeentelijke bijdragen	**94.151.110**	**91.018.950**	**88.186.625**	**85.059.728**

Verdeling naar taakvelden	Meerjarenraming			Begroting
	2028	2027	2026	2025
0.4 Overhead	6.229.607	6.000.168	5.779.397	5.523.691
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	715.957	698.433	681.360	663.470
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	90.232	90.021	89.818	89.583
6.3 Inkomensregelingen	35.201.487	33.459.079	32.016.500	30.443.202
6.4 WSW en beschut werk	1.374.786	1.326.317	1.278.546	1.228.704
6.5 Arbeidsparticipatie	2.402.476	2.342.738	2.284.569	2.223.329
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	3.628.318	3.558.782	3.490.431	3.420.747
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.866.887	9.668.694	9.431.569	9.187.034
6.71b Begeleiding (Wmo)	4.932.360	4.835.275	4.732.222	4.625.749
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.439.346	2.384.901	2.331.762	2.276.893
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	16.813.514	16.425.903	16.047.383	15.658.365
6.73a Pleegzorg	1.782.719	1.741.621	1.701.487	1.660.240
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	5.593.249	5.468.466	5.346.611	5.129.170
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	442.955	432.743	422.771	412.523
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	412.250	410.865	426.154	440.816
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	-
6.82a Jeugdbescherming	2.002.470	1.957.449	1.913.440	1.868.594
6.82b Jeugdreclassering	222.497	217.494	212.604	207.622
Totaal gemeentelijke bijdragen	**94.151.110**	**91.018.950**	**88.186.625**	**85.059.728**

5 Besluit tot vaststelling

BESLUIT TOT VASTSTELLING

Het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Besluit:

Vast te stellen de Begroting 2025 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de vergadering van,

Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema	De heer M.J. Jellema
Voorzitter	Secretaris

Bijlagen

Bijlage A: Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2025*	Aantal uitk. gerechtigden (PIA) per 1-1-2025	Aantal Wmo-voorzieningen per 1-1-2025	Aantal Jeugd-voorzieningen per 1-1-2025
Harlingen	16.177	428	2.137	303
Terschelling	4.889	17	537	59
Vlieland	1.279	5	201	9
Waadhoeke	46.964	886	5.061	964
Totaal	**69.309**	**1.336**	**7.936**	**1.335**

De verdeling van de bedrijfsvoeringslasten heeft, volgens de voorschriften van onze Gemeenschappelijke regeling, op basis van onderstaande passage plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen
Artikel 28: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De kosten die de Dienst aan de gemeenten toerekent, bestaan uit directe en indirecte kosten:

a. Directe kosten: deze kosten worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.
b. Indirecte kosten: deze kosten betreffen de bedrijfsvoeringskosten van de Dienst. De kosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:
    i. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
    ii. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.

Het aantal inwoners per 1 januari 2025 is opgenomen op basis van cijfers van het CBS.

Bijlage B: De GR De Dienst Noardwest Fryslân

De Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is in 2025 werkzaam voor de gemeenten:

- Harlingen
- Terschelling
- Vlieland
- Waadhoeke

Samenstelling bestuur en directie

De Dienst heeft een bestuur waarin iedere deelnemende gemeente door een wethouder wordt vertegenwoordigd. Het bestuur bestaat per 1 maart 2024 uit de volgende leden:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J. Hoekstra-Sikkema	Terschelling	Voorzitter
Mevrouw M. van der Meer	Waadhoeke	Lid
De heer P. Schoute	Harlingen	Lid
Mevrouw M. Vellinga-Beemsterboer	Vlieland	Lid

De directie van de Dienst wordt gevormd door:

Naam	Functie
De heer M.J. Jellema	Directeur

Bijlage C: Uitgangspunten begroting 2025

Programma	Uitgangspunt
Algemeen: Beleid	Landelijk, Provinciaal, Regionaal en Lokaal beleid dat nog niet is vastgesteld voor 2025 is niet verwerkt in de begroting 2025.
Algemeen: Indexatie	De CPI, zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2023, is toegepast op de indexatie van de gemiddelde uitkeringen en de meerjarenraming. ○ 2025: 2,5% ○ 2026: 2,4% ○ 2027: 2,3% ○ 2028: 2,3%
Algemeen: Aantallen	Het algemene uitgangspunt van de berekening van de aantallen 2025 is de realisatie en zichtbare trends van 2023.
Inkomen: Indexatie aantal uitkeringsgerechtigden	De indexatie op de bestanden Participatiewet Basis en IOAW is -1,27% voor 2024 en 1,41% voor 2025.
Inkomen: Indexatie aantal cliënten met Loonkostensubsidie	Voor het bepalen van het gemiddeld aantal cliënten voor loonkostensubsidie is uitgegaan van de in de septembercirculaire 2023 gehanteerde groeifactor. Deze bedraagt: ○ 2024: -1,5% ○ 2025: 14,0% ○ 2026: 6,6% ○ 2027: 6,2% ○ 2028: 6,0%
Inkomen: Taakstelling Beschut Werken	Het gemiddeld aantal cliënten voor begeleiding Beschut Werken is gebaseerd op de landelijk vastgestelde taakstelling per gemeente. Daarbij is rekening gehouden met het besluit van zowel de gemeenten Waadhoeke als Harlingen om de wachtlijst voor Beschut Werken ineens in te lopen. Waadhoeke: ○ 2025: 40 ○ 2026: 42 ○ 2027: 44 ○ 2028: 46 Harlingen: ○ 2025: 15

	○ 2026: 16 ○ 2027: 17 ○ 2028: 18 Voor het begeleidingsbudget is een bedrag van € 8.600 opgenomen. De gemeente ontvangt de vergoeding op basis van hun taakstelling. Naast dit budget komt er nog een budget van € 2.157. Met ingang van 2025 is het voornemen de financiering te baseren op basis van het aantal gerealiseerde plekken, waarbij eveneens wordt uitgegaan van 31 uur per week. In 2025 en in de meerjarenraming is er nog uitgegaan van de taakstelling maal het begeleidingsbudget.
Inkomen: ROO	Voor 2025 is ervan uitgegaan dat de regeling opvang ontheemden Oekraïne (ROO) niet meer van toepassing is.
Werk en Participatie: Budget inkoop re-integratie trajecten	De budgetten voor de inkoop van re-integratie trajecten voor Begeleide Participatie en Arbeidsparticipatie zijn gebaseerd op de voorlopige cijfers 2023. Vanaf 1 januari 2024 gaan De Dienst en Pastiel op andere wijze samenwerken ten aanzien van de re-integratie van inwoners met een bijstandsuitkering naar werk of participatie. Dit zal ook gevolgen kunnen hebben voor de budgetten voor de inkoop van re-integratie trajecten. De Dienst werkt deze plannen in overleg met de gemeenten verder uit. Wat de gevolgen precies zijn, is op dit moment dan ook nog niet duidelijk. In de begroting na wijziging 2025 zullen de eventuele gevolgen hiervan financieel worden verwerkt.
Werk en Participatie: Lokaal beleid	Bij de gemeente Harlingen is € 30.000 voor lokale participatie-initiatieven opgenomen.
Werk en Participatie: Pastiel	De afspraken zoals opgenomen in de samenwerkingsovereen-komst 2023 met Pastiel zijn ook voor begroting 2025 gebruikt.
Werk en Participatie: Beschut Werken	Bij de gemeente Harlingen is verspreid over de jaren 2024 t/m 2026 een extra budget van in totaal € 80.000 opgenomen voor Beschut Werken. Dit budget wordt ingezet om de wachtlijsten van Beschut Werken weg te werken.
Armoedebestrijding: CER	De Compensatie Eigen Risico (CER) is gemaximaliseerd op het bedrag van €100,-. Hierop is geen indexatie toegepast.
Wmo: Gemiddelde volumes	Het volume in uren van de maatwerkvoorzieningen, huishoudelijke ondersteuning en begeleiding is gebaseerd op het gemiddeld aantal uren in januari 2023 tot en met januari 2024. Hierbij is rekening gehouden met de meerjarige trend.

Wmo: Indexatie aantal voorzieningen HH	Het verwacht aantal voorzieningen huishoudelijke ondersteuning is berekend op basis van het gerealiseerde aantal voorzieningen van januari 2023 tot en met januari 2024. Dit aantal hebben we geïndexeerd met de trend die we per gemeente (afzonderlijk) zien. Hierbij is ook het voorspelmodel van de VNG voor huishoudelijke hulp gebruikt.
Wmo: Collectief vervoer	Voor collectief vervoer zijn de gerealiseerde ritten van 2023 gebruikt als referentie. Deze aantallen hebben we geïndexeerd met de trend die we meerjarig zien. Voor gemeente Terschelling is rekening gehouden met de prognose voor de nieuwe aanbesteding collectief vervoer. Dit betreft een lumpsum financiering. Dit geldt ook voor de gemeente Vlieland waar al een lumpsum regeling aanwezig is. De gemiddelde tarieven collectief vervoer zijn op basis van de meerjarige trend geïndexeerd. Dit betreft meerdere variabelen. Het tarief per kilometer is hier onderdeel van, maar ook het gemiddeld aantal gereden kilometers.
Wmo: Tarief huishoudelijke hulp	**Risico!** Voor het tarief huishoudelijke hulp hebben we een risico opslag opgenomen. Voor de begroting 2025 rekenen we met een fictief tarief van € 38 euro per uur terwijl we in de begroting na wijziging 2024 uitgingen van een uurtarief van € 34,20. Dit tarief is fors hoger dan de normale indexaties. Aanbieders zijn namelijk sinds de start van het contract geconfronteerd met sterke kostprijsstijgingen. Dit risico is besproken met de gemeentes.
Jeugdwet: Nieuwe Inkoop SJH en Wonen	**Risico!** Vanaf 1 januari 2024 is er sprake van een herzien inkoopstelsel voor Specialistische Jeugdhulp en Wonen. Er wordt een maximale overgangstermijn gehanteerd van 1 jaar. Binnen deze termijn dienen alle cliënten te worden geherindiceerd en administratief te zijn overgezet naar een nieuw product. Omdat het effect op aantallen en financiën door deze werkwijze, ook voor 2025, nog niet te voorspellen is en omdat de inhoudelijke uitwerking van het perceel Wonen nog gaande is, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor het opstellen van de begroting op dit punt: o Aantallen zijn geraamd op basis van de realisatiecijfers van 2023. De aantallen zijn niet geïndexeerd, omdat hier door de meerjarig zichtbare trend geen aanleiding toe is. o De gemiddelde kosten per cliënt zijn ten opzichte van 2023 geïndexeerd met 8,66%. De index voor 2025 is, vanuit risico-

	oogpunt, gebaseerd op de door SDF gehanteerde index van 2024, namelijk 4,33%. ○ Er is geen rekening gehouden met de veranderingen ten aanzien van de inzet van complementaire/ondersteunende jeugdhulp. ○ Het is vanaf 1 januari 2024 toegestaan dat bepaalde zorg, zoals bijvoorbeeld behandeling, wordt gecombineerd met een traject Wonen (arrangementfinanciering). Het financiële gevolg van deze nieuwe bepaling valt nog niet uit de cijfers af te leiden, maar een prijsverhogend effect ligt voor de hand.
Jeugdwet: Hoogspecialistische Jeugdhulp	**Risico!** Het lumpsum-contract Hoogspecialistische Jeugdhulp is op 31 december 2023 beëindigd. Per 2024 zijn er een aantal hoogspecialistische vormen van zorg ingekocht. We weten op dit moment niet wat de financiële consequentie is van deze nieuwe inkoop. Daarom hebben we voor 2025 een inschatting gemaakt op basis van de lasten van de lumpsum in 2023.
Jeugdwet: Lokale Inkoop	Lokale Inkoop betreffen onder andere vaststellingsovereenkomsten (VOK) ○ Voor Terschelling is een geheel jaar ‘begeleiding in de klas’ begroot. ○ **Risico!** Voor Waadhoeke is er in 2023 een forse toename geweest van toewijzingen Verblijf die vanuit een VOK worden gefinancierd. Dit komt doordat het regionale aanbod qua bedden op dit moment niet toereikend is. Met name gecertificeerde instellingen lopen hier tegenaan. Er is hiervoor in totaal € 800.000 begroot.
Jeugdwet: SDF	De begrote lasten van Sociaal Domein Fryslân zijn opgenomen op basis van de Begroting 2024 van SDF.
Jeugdwet: Gecertificeerde Instellingen	De begrote lasten met betrekking tot de Gecertificeerde Instellingen zijn opgenomen op basis van de tariefafspraken 2024 en voorlopige realisatie 2023. Tevens zijn de tarieven 2024 geïndexeerd met 2,5% (CPI).
Jeugdwet: 3Noord voorzieningen	De mogelijke financiële gevolgen van de concept uitvoeringsagenda schaarse voorzieningen 3Noord ‘de kracht van samen voor Jeugd 3Noord’ zijn niet opgenomen in deze begroting.
Bedrijfsvoering: Personeelsbegroting	Het personeelsbestand en openstaande vacatures per 1 maart 2024 vormt de basis voor de personeelsbegroting 2025. Er is rekening

	gehouden met een toename van de salariskosten op basis van Cao-afspraken en op basis van doorrekeningen vanuit de septembercirculaire 2023 van het Rijk.
Bedrijfsvoering: Rentebaten	De begrote rentebaten zijn opgenomen op basis van het verwachte 1 jaar vast rendement op onze liquiditeiten.

Bijlage D: Beleidsindicatoren

In het BBV is voorgeschreven dat gemeenten beleidsindicatoren opnemen in de begroting bij de programma's. Doel hiervan is om de begroting toegankelijker te maken voor raadsleden die niet met financiën zijn belast en om een betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk maken.

Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	196	197
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	471	471

De presentatie van de aantallen zijn gebaseerd op het gemiddeld aantal unieke cliënten op jaarbasis in de betreffende regeling.De re-integratie voorzieningen zijn de totaal aantal unieke voorzieningen op jaarbasis.

Jeugdwet

Beleidsindicator De Dienst Noardwest Fryslân	Eenheid	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14%	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%	2%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3%	0,3%

Wmo

Beleidsindicator De Dienst Noardwest Fryslân	Eenheid	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2024
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	646	637

Bedrijfsvoering

Beleidsindicator	Eenheid		Begroting 2025		Begroting na wijziging 2024
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners		1,63		1,65
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners		1,63		1,65
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€	162	€	156
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen		2,1%		2,1%
5. Overhead	% van totale lasten		6,5%		6,9%

Bijlage E: Begrippenlijst

Lijst gehanteerde begrippen

- **Arbeidsparticipatie** omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten.
- **Bbz gevestigde ondernemers**: Een gevestigde ondernemer die tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep doen op de Bbz. Een ondernemer die meer dan anderhalf jaar een bedrijf of beroep uitoefent, wordt gezien als een gevestigde ondernemer.
- **Bbz startende ondernemers**: Als een startende ondernemer tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep op de Bbz worden gedaan. Een inwoner die vanuit een werkloosheidssituatie een onderneming start, wordt gezien als startende ondernemer.
- **Begeleiding** betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.
- **Beschermd wonen** betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslan).
- **Dagbesteding** betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.
- **Geëscaleerde zorg 18-** behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienst-verleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.
- **Gesloten plaatsing** is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvggz.
- **Huishoudelijke hulp** betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.

- **Inkomensregelingen** zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso.
- **IOAW:** deze inkomensvoorziening is bedoeld voor mensen die na hun 50e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad.
- **IOAZ**: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.
- **Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf** zijn GGZ-behandelingen zonder verblijf voor Generalistische Basis GGZ, kindergeneeskunde en jeugd ggz behandelingen, waaronder ook voor dyslexie.
- **Jeugdbescherming** is individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening waaronder Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
- **Jeugdhulp crisis/ LTA/ GGZ-verblijf** betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-behandeling waarbij sprake is van opname.
- **Jeugdhulp met verblijf overig** wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan Pleegzorg of Gezinsgericht. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.
- **Jeugdhulp zonder verblijf overig** wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan begeleiding, behandeling of dagbesteding.
- **Jeugdreclassering** is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
- **Kansrijk (Participatie)**: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining.
- **Maatwerkdienstverlening 18-** betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.
- **Maatwerkvoorzieningen** betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.

- **Overige maatwerkarrangementen** worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.
- **Participatiewet:** deze wet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong.
- **Perspectiefrijk (Participatie)**: Deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme.
- **Pleegzorg** is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.
- **Samenkracht en burgerparticipatie** bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en de kosten van Wmo mantelzorg.
- **Toegang en eerstelijnsvoorzieningen** betreft onder meer de kosten voor inschakeling externe experts door Gebiedsteams.
- **Van waarde (Participatie)**: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding.
- **WSW en beschut werk (Begeleide participatie)** omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend.

Bijlage F: Afkortingenlijst

Lijst gehanteerde afkortingen	
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZF	Bureau Zelfstandigen Fryslân
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CER	Compensatieregeling Eigen Risico
CPI	Consumentenprijsindex
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GI	Gecertificeerde Instelling
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HR	Human Resources
IOAW	Wet ink.voorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
JB en JR	Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
NWF	Noardwest Fryslân
PGB	Persoonsgebonden budget
PIM	Participatie, Inkomen en Minimaregelingen
POH	Praktijk ondersteuner bij de huisarts
ROOO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SDF	Sociaal Domein Friesland
SJH	Specialistische Jeugdhulp

SMI	Sociaal medische indicatie
SVB	Sociale Verzekeringsbank
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet Open Overheid
WW	Werkloosheidswet

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning. Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

De Dienst
Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal